

IVANA MARIJA VIDOVIĆ,
PIJANISTICA I PJESNIKINJA, DIREKTORICA EPIDAURUS FESTIVALA

Umjetnik se rađa

Pijanistica i pjesnikinja Ivana Marija Vidović trenutno je privela kraju svoj projekt Epidaurus festival te se već priprema za novi koji će se održati sljedeće godine, a uskoro je očekuje velika turneja po Južnoj Americi.

Kako ste došli na ideju Epidaurus festivala?

Od djetinjstva sanjam o Epidaurus festivalu. A kad Vam se san realizira, onda - što drugo reći - nego da sam presretna! Sam rad na njegovu ostvarenju trajao je otprilike osam do devet mjeseci, od Božića i Nove godine, iako smo prve sastanke u Općini Konavle imali već u studenom. I ovim putem, još jednom i po stoti put zahvaljujem divnim pokroviteljima na podršci bez imalo oklijevanja; Općini Konavle, načelniku gospodarstva Luki Kordi i Turističkoj zajednici Općine Konavle, gospodaru Franu Herendiji, generalnom sponzoru, Zračnoj luci Dubrovnik te svim drugim sponzorima. Također bih zahvalila i medijima jer su nas odlično popratili. Nikome nije falilo pažnje, a ni prelijepe atmosfere, radosti stvaranja, druženja, novih planova, večera u prekrasnim restoranima Cavtata, delicijama poslije gotovo svake manifestacije na čemu i ovim putem srdačno zahvaljujem Konobi Kolona, Leutu, Dalmaciji, Taverni Galija, Buffet Atlas, Posejdonu...

Jeste li zadovoljni odazivom umjetnika? Je li vas netko odbio?

Jako sam zadovoljna i ushićena. Na Večeri Napolitanskih pjesama mislila sam da će mi srce iskočiti od radosi! Sve je bilo puno i dvorana je vapila za stolicama. To je velik uspjeh, a najbolja je nagrada kad se čovjek toliko umori i predano radi za dobro ovoga svijeta pa na kraju vidi smijeh na licima učesnika i publike. Mislim da je za prvi put, a prvi put sam se iskusila u organizaciji, proteklo izvrsno. Čak i izvan mojih očekivanja. Lijepo je kad čovjek sam sebe ugodno iznenadi. Od sponzora me nije,

zamislite, odbio nitko. Od izvođača - samo jedan ansambl. Žao mi je zbog njih jer nisu iskoristili priliku koju sam im cijelim srcem ponudila. Jer, prvi Epidaurus festival će zauvijek biti prvi i jedini. Kad mislite da ste nešto dobro učinili, ako ste odbili ili zatvorili vrata nekome, zapravo ste ih sami sebi zatvorili. Zato je ipak najbolje uvijek promisliti pa onda reći ili, kako je moj nono govorio: „...prvo skoči pa onda reci hop!..“ No, to je njihova odluka i imaju pravo na nju ma kakav god razlog bio.

Planirate li organizirati festival i sljedećih godina?

Naravno! Već smo u tijeku priprema. Jedan iziskuje dva, a dva iziskuje tri. Sve lijepo i dobro želimo ponoviti i razviti. Tako i Epidaurus festival. Samo ćemo sljedeće godine početi malo ranije, odmah nakon završetka Ljetnih igara.

S kim vam je bilo najdraže surađivati?

Volim surađivati s ljudima dobre volje. Inventivnima, kreativnima. S onima kojima entuzijizam ne dozvoljava da budu lijeni dok se nešto stvara. Bilo da je riječ o tehničkoj strani organizacije jednog Festivala ili o samom koncertu/manifestaciji. Ako moram reći s kime mi je od kolega najdraže surađivati, onda bih to opisala ovako: postoje ljudi koji su umjetnici, a postoje i oni koje tlači neka druga preokupacija bilo da je riječ o novcu, taštini, reklamama, samopromidbi. Umjetnik se ne postaje. Umjetnik se rađa. Oni „pravi“ umjetnici uglavnom ne misle na materijalno, pogotovo dok su u tijeku stvaranja nečega. A to nešto je vječno i makrokozmičko te je puno puno vrednije od svega drugoga. Volim surađivati s pravim umjetnicima. A njih je malo. Zato su veliko osvježenje i na pozornici i u svakodnevnom životu.

Vidite li konkurenciju u Julian Rachlin and friends festivalu?

Ma kakvi! Ne vidim konkurenciju ni u čemu jer je moj festival specifičan i poseban. I ukoliko me netko odluči kopirati, dobit će po nosu! (smijeh)

*Dubrovačka pijaništica i
pjesnikinja, koja ni nakon
teške prometne nesreće,
unatoč poražavajućim
prognozama, nije prešla
svirati, trenutno uživa u
najvećim plodovima svoga
rada, uspješno odrađenom
Epidaurus festivalu koji joj
je bio san od djetinjstva*

Rachlin mi nije konkurencija

S klavirom se družite od malih nogu, zašto ste se odlučili baš za taj instrument?

A koji to drugi instrument svirati!? Zvuči malo preponosno, ali tako se osjećam, pa čemu skrivati? Danas je teško odgovoriti na to pitanje. Kad evoluirate uz jedno i kad poznajete kompletnost i simfoničnost ovog kralja instrumenata. ... Neka se ne uvrijede oni kojima je kralj neki drugi instrument. Ovo je samo moje mišljenje i vjerujem da je poslije dvadeset i sedam godina sviranja potpuno razumljivo da ovako razmišljam i da imam pravo to. Moja majka je iskusni profesor, a brat mi je bio genijalan i strahovito nadaren glazbenik, uz njih sam „tipkala“ po klaviru i prije nego sam prohodala. Sjećam se bratovih improvizacija koje su me fascinirale! Sjećam se njegovog nevjerojatnog sluha. Uspio bi odsvirati i ono što prvi put čuje, bilo da se radi o šlageru, jednostavnoj pjesmi ili nekom klasičnom, složenom djelu.

Sjećam se kad su me u školi, jer nije bilo mjesta na klaviru, stavili na odjel za violončelo...to je rezultiralo strašnim nezadovoljstvom (iako danas čelo obožavam!),

patetikom, skoro i bijesom. Nisam htjela tada ništa drugo svirati osim klavira. Oduvijek znam točno što hoću i borim se za to. Tako je bilo i tada.

Uskoro su me prebacili na klavir, a i da nisu, opet bi mu pripala jer sam mu zapravo već pripala rođenjem. Svatko od nas ima svoj poziv. Jedino mi je žao one koji to saznaju kasnije pa u tome prekratko uživaju ili ne otkriju nikada. Ja sam imala veliku sreću.

Završili ste studij u Ljubljani. Koliko ste godina tamo živjeli i kad ste se odlučili vratiti u Dubrovnik?

U Ljubljani sam živjela oko šest godina s manjim prekidima i izbjavanjima. U Dubrovnik se nisam vratila niti sam iz njega ikad otišla. Dubrovniku pripadam i Dubrovnik pripada meni od početka pa do vječnosti. Stalno putujem, skoro svakog mjeseca idem negdje (sljedeći mjesec na turneju u Južnoj Americi), ali Dubrovniku se svaki put rado vraćam. Svaki povratak mi je slađi.

Doživjeli ste tešku prometnu nesreću zbog koje su vam čak savjetovali da prestanete svirati. Kako ste se tada osjećali?

To se dogodilo u Sloveniji na samom početku moje predivne karijere. Moj otac je vozio i sjećam se kako je cesta bila jako skliska, a onda je na nas naletio džip. Imala sam tešku ozljedu, odvojila mi se ključna kost od lopatice pa sam sve koncerte morala otkazati. Dijagnoze u Zagrebu su pokazale da više neću moći svirati, a ja sam od srdžbe rasparala papir s dijagnozom i rekla doktorici: „Babo jedna, vidjet ćeš ti kada te ja pozovem u prvi red na koncert u Lisinskom!“. Ona mi je na to odgovorila kako je bolje da se udam, a ja njoj kažem da ću se udat svejedno! Nemam ja nju što pitat za dozvolu. No, doktori znaju falit pa sam ja već nakon tri godine počela nastupati.

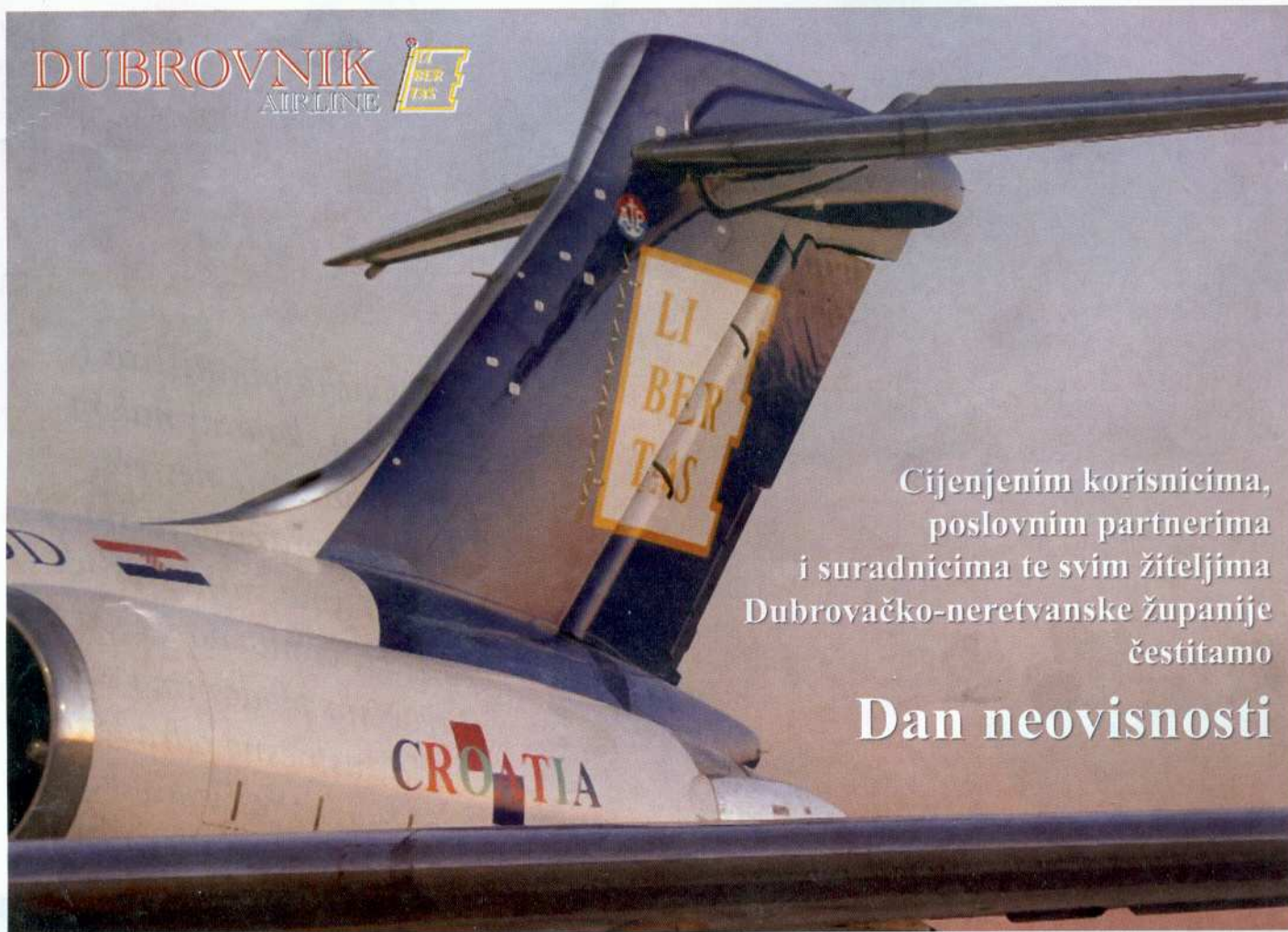
Osjećate li neke posljedice nesreće?

Često me boli glava i čak sam trebala imati još jednu operaciju vrata. No, bila sam ustrajna u vježbanju i terapijama, išla sam u teretanu. Hvala Bogu, danas sam dobro.

Pljesak je važniji od nagrada

Koja ste priznanja dobili za svoj rad?

Priznanje je za mene svaki aplauz kojega sam doživjela i svaka suza koja je pote-

Cijenjenim korisnicima,
poslovnim partnerima
i suradnicima te svim žiteljima
Dubrovačko-neretvanske županije
čestitamo

Dan neovisnosti

kla, svaki osmeh koji sam potakla. Od konkretnih priznanja „na karti“ istakla bih Pršerenovu nagradu Akademije za glasbo 1998. godine u Ljubljani za interpretaciju Mozartova koncerta KV 459, te priznanje Akkuraria za pjesničko izdanje „Infanzia felice“ u Italiji.

Objavili ste tri zbirke poezije. O čemu govore vaše pjesme i gdje nalazite inspiraciju?

Uskoro će izaći i četvrta. Pišem i na stranim jezicima, što mi je posebno drago jer glazbu može razumjeti svatko, a riječi ne ukoliko ne poznaje jezik na kojem su napisane. Drago mi je što govorim pet jezika i što stihove mogu i prevoditi. Pišem na engleskom, talijanskom, španjolskom, francuskom i slovenskom. To je jako teška uloga, ali do sad mi je, koliko vidim, uspjelo. Ako čovjek želi, sve ga može inspirirati, a ako zna, onda to može i opisati. Kako kaže Antoine De Saint-Exupéry u Malom princu, čovjek vidi ispravno srcem; ono što je bitno oku je nevidljivo. Mogu reći da se slažem. Ali bih nadodala da vidimo i srcem i okom u isto vrijeme i ako smo estete, ako imamo fantaziju par excellence, ideje i dozu, rekla bih otkačenosti da svijet oko sebe vidimo svojim lensom, onda je inspiracija tu i neophodna je. Samo se čovjek ni u jednom trenutku svog života ne smije bojati svojih emocija jer tako zatvara mogućnost svog doživljavanja i ne može ni doživjeti niti opisati na način na koji on najbolje zna. Moja inspiracija vjerojatno leži i u potrebi za ekspresivnošću.

Sjećate li se svoje prve pjesme?

Kako ne! S jedanaest godina napisala sam pjesmu 'Moj nono' prilikom gubitka tog najdražeg prijatelja. To je bio strašni udarac za mene. Nikad i nigdje više nisam sreća tako divnu osobu i dobru u duši. Danas sam Bogu zahvalna što je upravo to bio moj nono. Iz dana u dan me prate njegove šale i gospodarstvo.

Slušate li i ostale vrste glazbe, osim klasične?

Glazba postoji dobra ili loša. Bilo o kojem žanru je riječ. Stoga, slušam sve vrste glazbe pogotovo ako je dobra, a i lošu jer me uči razlikovanju. Klasičnu glazbu doživljam naravno drugačije jer treba imati veliku izobrazbu osim prirodnih sposobnosti i vibracija da bi ju se razumjelo. Poštujem sve vrste glazbe i glazbenike te učim od svakoga s pozitivnošću. Uvijek razmotrim sve mogućnosti i pokušavam pomno oslušnuti sve oko sebe.

Kako prihvaćate kritike?

Super! Neke me baš dobro zabavljaju. Mislim da je kritika potpuno uzaludna

ukoliko dolazi od osobe koja ne poznaje materiju. Uvijek se sjetim izreke „Nije važno što ti govori nego tko ti govori.“ Divim se hrabrosti ljudi, poglavito ponekih kritičara (uglavnom su to propali i neostvareni glazbenici) da ocijene nešto što ne mogu ni da se potrudu svim silama. Jer za ocijeniti dobru glazbu i dobru interpretaciju, potreban je dar i izobrazba. Glazbu može ocijeniti samo onaj tko je može i stvarati. Nikako ne bi smio biti gori od onoga tko je stvara. Jer onda često na nešto božanstveno utječe negativnim. U protivnom to se zove parazitizam tj. život na račun tuđega rada. To je toliko beskonačan svijet da ga je teško opisati, a kamoli srozati. Mislim da bih, kada znam koliko truda treba i koliko ideja, dara i predanosti iziskuje, teško ikoga javno ocijenila. Jedino ako znam da se radi o umješnoj kritici i ako će ona pomoći nekome mlađem od mene i možda s manje znanja, tehnike ili zrelosti. Kada je kritičar jako školovan i ako je bio u mogućnosti nešto odsvirati, onda ne pljuje nego gleda iz neke pozicije s poštovanjem i razumijevanjem. Doživjela sam takozvane „gospodske kritike“ koje me nisu oneraspoložile nego me upozorile. Ali, moram reći da sam na sve kritike jako otporna..

Veza na daljinu

Jeste li u vezi?

Jesam, već dvije godine. On je dirigent i živi i radi u Beču. Nažalost, to je veza na daljinu, ali dok se ljudi poštuju, ljubav je najvažnija. Trenutačno trebamo puno ulagati u naše karijere. Viđamo se svaki mjesec, budući da ja stalno putujem pa uvijek idem preko Beča. Snalazimo se nekako...a mislim da se uvijek lako dogovoriti ako ima ljubavi.

S kakvim ljudima se družite?

Sa svakakvim! Mislim da tu godine uopće nisu bitne jer prijateljstvo je jedan beskonačan i predivan fenomen bez kojeg se ne bi moglo živjeti. Imam puno prijatelja

i to me jako usređuje.

Jeste li ikad poželjeli izdati svoj CD kao Maksim Mrvica?

Ne, malo sam staromodna i sofisticirana. Imam jedan svoj stil sviranja koji je prepoznatljiv, što mi je jako drago. Maksima ne volim slušati jer je ono što on svira dosta jeftino, meni čak probada uši. On je bio jako nadaren pijanist, ali očito je prepoznao da se može dobro zaraditi i brzo je postao popularan. No, meni se ne sviđa glazba koja se može kupiti na placi.

Kakvi su vam planovi za budućnost?

Planovi za budućnost svih nas su uglavnom neizvjesni. Više bih govorila o snovima nego o planovima. Kao prvo, htjela bih da me i dalje prati moj izražajni osjećaj empatije te da na takav način budem uvijek što otvorenija prema vlastitim emocijama i vješta u iščitavanju osjećaja kod ljudi oko sebe. Također bi htjela da me prati optimizam koji imam u velikoj količini, a s njim i nerazdvojni entuzijazam. I ono što Sigmund Freud reče svom učeniku, voljeti i raditi srodne su sposobnosti i znak su pune zrelosti. Usređuje me ta rečenica jer volim i voljeti i raditi. Moji planovi i snovi su predivni i čuvam ih uglavnom za sebe, a kad se ostvare, drago mi ih je dijeliti. Što se Epidaurus festivala tiče, nastojim svim svojim bićem i radom da to postane tradicija, da vidim što veći broj sretnih lica, osmijeha i kreacija oko sebe u kraju u kojem sam se rodila i odrasla i kojega beskonačno volim.

(Dajana Carević,
snimio: Grgo Jelavić)